

Arany Korszak

A TENY, A REMÉNY ÉS A MEG-
GYŐZŐDÉSEN ALAPULÓ FOLYÓ-
IRAT

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1924 évi június hó 8-án.
I. Évfolyam * 11-ik szám

Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Nic. Filipescu 10. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Külföldre - - - - - 75 Lei
Hazánkba - - - - - 40 Lei
EGYEBBSZÁM ÁRA 3 LEI

III. évfolyam. 1924 június 8-án 11-ik szám

AZ „ARANYKORSZAK“ TARTALMA:

VALLÁS ÉS FILOZOFIA

<i>Pünkösd</i>	179
<i>Intelligens emberek hihetnek-e az egy Istenben?</i>	182
<i>Kérdések és feleletek</i>	192

TERMÉSZETTUDOMÁNY

<i>Dr. Ábráms és az elektronelmélet</i>	188
<i>A szem csodája</i>	184
<i>A vándormadarak a világ legnagyobb utasai</i>	186

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

<i>Egy szimpad az egész világ</i>	189
<i>Mennyit ér az ember?</i>	191
<i>„Korunk haladása“ a dicsőített civilizáció</i>	189

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megjelenik minden második vasárnapon
Strada N. Filipescu 10. — Telefon: 4-44

Szerkeszti *Falussy Dezső*

Előfizetési ára: egy évre
fél évre
Egyes szám ára
Csehszlovákiában egy évre 20 cseht

Levelezés és előfizetés e címre
dandók „Aranykorszak”
Str. N. Filipescu 10. . Cluj-Kolozsvár

P Ü N K Ö S D

PÜNKÖSD napja páratlan egy nap az egyháztörténelem nagy napjai között. Azt lehetne mondani, hogy ez volt az egyház ujjaszületésének a napja, mert Jézus összes hí követői e napon nyerték el az ő nagy ajándékát, a szent szellem ajándékát, mely — mint az Úr is azt kijelentette, — még az ő személyes jelenléténél is nagyobb jelentőséggel bír. Semmi kötelék nem fűzhetette őket össze oly erősen, mint a szent szellem, mely által a legbensőbb kapcsolat létesült közöttük. Ezáltal ők egy testté lettek, Krisztus testének tagjaivá s ilykép egyesültek Jézus Krisztusban. (János 17:21) A szent szellem, melyet Jézus az Atyától nyert, különböző adományokban részesítette övéit. Ezek között nem a legcsekélyebb adomány volt az erő, vagy hatalom, mely a tanítványoknak markáns jellemvonást kölcsönzött. A Mester életének utolsó órái feltűnő bizonyítékot nyújtanak arról, hogy mily erőteljesek voltak a tanítványok akkor, amidőn földi hatalmasságok előtt kellett megjelenniök és azok előtt bizonytságot tenniök. Emberei szempontból tekintve, mily alkalmatlannak bizonyultak a rájuk váró feladat végrehajtására. Mihelyt azonban a szent szellem birtokába jutottak, bebizonyult, hogy mily erő nyilatkozik meg benne, amidőn gyöngé és félnék embereket határozott és bátor férfiakká alakít át. Ezt megelőzőleg a veszély pillanatában félelmükben szétbontottak, míg most a szent kötelék által összefűzve szilárd egységben látjuk őket Isten és egymás szolgálatában, melyre — mint ezt világosan felismerték — elhivattak.

A szent szellem ajándéka

Azt kérdezzük: mi az a szellemi ajándék, amelyben pünkösöd napján az egyház részesült, s amely oly nagyon átalakította az apostolokat? Minden biztonnal nem csupán felkészültség és bátorság volt ez, vagy valami eszmétől való átszellemülés, és nem is csupán az, hogy bizonyos, eddig érthet-

len dolgok helyes világításban tárultak fel előttük. Kétségtelen, hogy mindezek a tulajdonságok benne foglaltatnak a szent szellemben, mindazáltal ezeknek egyike, avagy mindezeknek összessége sem jelenti a szent szellemet. A szent szellem isteni erő, amely életre kelti, megeleveníti, felvilágosítja és vezérli az egyházat. Az élet maga, amelynek csak vonásai a fent említették. A szent szellem ajándéka ilykép emberfeletti, olyasvalami ez, amit természetes ember semmi körülmények között sem képes megszerezni.

Voltak emberek, akik komoly színben feltüntetett vallásos hittérítői szolgálatra szentelték magukat (például a pogányok között külmisziói szolgálatot teljesítettek stb.), akik azonban nem azon szellem által lettek vezérelve, mely szellem őket az ember fölé emelte volna. Merjük állítani, hogy annak a munkának tekintélyes része, — melyet azok végeztek, akik úttörő munkájukért, mint a pogány népek közötti misszióáriusok nagyrabecsülésben lettek részesítve a keresztyénségben — nem az Isten szellemének az ereje által ment végbe, mint inkább természetes jóindulatból és készségből történő szolgálat volt az, amelyhez a becsvágy is hozzájárult. Egy bizonyos szolgálatra való felszentelés — bármily buzgóság és szolgálatkészség nyilvánul is meg abban — még nem jelent a szent szellem által egy új életre való fogamzást, valamint nem bizonyíték arra nézve, hogy az egyén annak a szellemnek a birtokában volna, minőt az apostolok nyertek pünkösöd napján.

Pünkösöd mindazokra nézve, akik a szent szellemben és annak áldásaiban részesültek, elsősorban is abban a tekintetben volt fontos és jelentőségteljes esemény, hogy a felkentek osztályához tartozóknak lettek elismerve. A szent szellem első munkája, az új életre való fogamzás. Bizonyos értelemben véve az élet magva az, amelyből egy új teremtmény születik. A szent szellem vé-

telének pillanatától kezdve ők mindnyájan ujteremtények lettek Krisztusban. Ez teljesen különbözik attól a felkenéstől, amelyet emberek hajtanak végre akkor, amidőn az emberek közül egy osztályt különös, avagy rendkívüli hatalommal ruháznak fel egy bizonyos szolgálat végrehajtása céljából.

Csak egy pünkösdre van szükség

Némelyek azt állítják, hogy az egyház történetében sok pünkösöd volt, s eszerint a vallási újjáébredés különböző időpontjait pünkösöd napjaként jelölik. Egyesek nagy erőpróbát fejtenek ki e tekintetben s abbani hiedelmüket terjesztik szeltében-hosszában, hogy a mai keresztyénségnek egy másik újjáébredésre volna szükség. Ismét mások azt vallják, hogy a pünkösdi egyház tapasztalatai a jelen egyház tapasztalatai is. Mindezt az isteni terv felőli teljes tudatlanság mellett tanuskodik. Csak egy pünkösöd lehetett az egyház részére, a szellem adományozásának csak egy alkalma, habár a szent szellem két esetben nyilvánult is meg. Három és fél évre pünkösöd után Péter Cézáréába küldetett, s mialatt Kornéliusz házában összesereglett egyénekhez beszédet intézett, szent szellem szállt azokra, minthogy „kezdetben mi reánk is szállott” — mondja Péter. — Apostolok cselekedetei 11:15.

Pünkösöd óta egy ember sem részesült Isten adományaiban anélkül, hogy mint Péter Cézáréában ne lett volna minden időben egy összekötő tag, — egy tanító vagy prédikátor, aki az isteni adományokat ne közvetítette volna. S a jelen korban egyetlen ember sem részesülhet a „jelen esedékes igazságban” azon eszköz vagy csatorna nélkül, melyet az Isten használ fel a célból, hogy azt az egyház tagjaihoz átszámazzassa. Mindenképen helyénvaló, sőt szükséges dolog, hogy mi, az övéi a Krisztus által adományozott áldások teljébe behatoljunk. De ezért senkinek sem kell egy másik pünkösöd után, vagy az Isten szellemének egy másik kitöltése után tekinteni, mert egyszer már adományoztatott e szellem. A névleges egyházak, amidőn egy másik pünkösödre várnak s ebbeni óhajukat a nyilvánosság előtt is kijelentik, bizonytságot tesznek arról, hogy a szó teljes értelmében szükölködnek a szent szellemben. De egyben határozottan kijelentik, hogy nem felvilágosításra törekszenek, sem pedig Isten nevének valóban magasztalására, mivel nem akarják elfogadni az igazságot, amely most adatik Isten népének, hogy határozataikban vezesse őket, hogy ilykép az Úrtól tanuljanak. Más csatorna pedig nincs, amely úton a szellem ereje, élete elnyerhető volna.

Míg a felekezetek előkelő vezető emberei e téren való nélkülözésről panaszkodnak, a hűséges hívők elnyerik az áldást, melyek Is-

ten szellemének adományaival együtt járnak. Utóbbiak tudatában vannak annak, hogy vallási felbuzdulásra különös időszakok nem lettek kitűzve. S azon feltevés, hogy az apostoli kor óta valaha is ilyen eseteknél az Isten szellemének kitöltéséről lett volna szó, kétségen kívül csupán képzeleti csalódásnak tekinthető. Ők tudják az is, hogy a szent szellemmel való betelés nem annyira hősieles magaviseletet jelent, mininkább egy életelvet, mely teljesen Isten kezébe van letéve azzal az elhatározással, hogy teljesen felszentelt életet éljünk mindvégig.

Tévedésbe ejtve a „nyelvek” és a „csodatételek” által

Némelyek azon véleményen vannak, hogy a szent szellem látható megnyilvánulása mint nyelvek adományozása és csodák véghezvitelére való képesítés fel kellene találtsassék ma is Jézus minden követőjénél. S ha a mai kor keresztyéneit ez nem jellemzi, úgy ez a hűtlenség jeleként tekintendő, mely az első pünkösödkor ép ez volt a hűség bizonyítéka. Azok, akik ily álláspontot foglalnak el, általánosan azt is várják, hogy a hűség jeléül el fogják nyerni a szellem megkegyadományait, amely az ősegyháznak adatott. (1 Korinthus 12:28) Ily módon sokan törbe és a Sátán hálójába, akiket „nyelvek”-kel látja el, amelyről, mi később kiderült, egy előttük idegen nyelvnek kvalifikálatlan kifejezőmódja volt, mely a lármának, — melyet eközben csaptak — semmi komolyság nem tulajdonítható. Hasonlókép történik, hogy sokan azok, akik a „térítő” munka karjaiba vetik magukat, mindenképen azért lánognak, hogy egy különös „erő” birtokába jussanak. Mindezt az önhelytelen felfogásnak a következmény, hogy a szent szellemet egy személynek tartják, miáltal könnyen abba az állapotba jutnak, hogy a gonosz szellemelek szállják meg őket, s ilykép tudatokon kívül az ördög csalétkének áldozataivá lesznek, mely ők nem csupán a józan emberi felfogástól, de igen gyakran az illem és tisztesség gyakorlatától is megfosztja.

Pál apostol világosan kimutatja, hogy természetfeletti erő külső megnyilatkozására csupán az egyház megalakulásának idején volt szükség és pedig abból a célból, hogy 1) meggyőzze a kívülvalókat arról, hogy a tanítványok — amint ők azt állították — érintkezésbe jutottak a feltámasztott Jézussal és 2) hogy erőt és bátorságot kölcsönözzön az Úr többi követőinek. Mindezt a dolgok azonban csak az igaz egyház első kifejlődési korszakához tartoztak, amik azonban az apostoli kor hevégződött, amik kezdődőleg az egyház a hit, remény és szeretet kegyadományának a gyakorlása által növekedett, melyet az írott ige szelleme ve-

hivatva végezni. — Zsidók 5:13; 1 Korinthus 13:11-13.

Fontos annak megvizsgálása, hogy a szent szellem erejétől mit várhat az egyház a jelen időben? Felismerve a szentháromságról szóló elmélet ésszerűtlenségét és irásellenes voltát, aki szent szellemtől óhajt betelve annyi, nem számíthat egy „személytől“ való megszállásra, hogy ez szállást üssön benne.¹ Miután sokan nincsenek tisztában a dolgokkal a szellem ereje és annak az Atyával, az Úrral és az egyház életével való összefüggéséről illetőleg úgy, mint a Biblia-tanulók, ez utóbbiakról azt állítják ellenségeik, hogy ők a szent szellemet, mint az egyház életében megnyilatkozó erőt figyelmen kívül hagyják. Mi azonban nem hagyjuk figyelmen kívül az Úr kijelentésének valódi értékét: „Vesztek erőt.“ (Apostolok cselekedetei 1:8) Bárha ez kétségkívül erőt jelent, de még oly határozottan mutatja azt, hogy nem égi segély az Úr munkája iránt, s az Úr követőinek tapasztalataiból világosan kiműnik, hogy az Úr ígérete a különös segélyre vonatkozólag rendkívüli időben mindig bebizonyult. — Márk 13:11.

Az ősegyház tevékenysége

A korai egyház tagjai nagy buzgóságot fejtenek ki az Úr szolgálata érdekében. Az apostolok állandóan ébren voltak, hogy a szolgálat legkisebb alkalmait is megragadják. Az az idő, melyben ők éltek, egy lázas időszak volt, s a munka sürgőssége tekintetében az Úrnak a jelen időben esedékes szolgálatahoz volna hasonlítható. Néha a bűnös félelem vesz erőt Isten népén, hogy idejét hanyira igénybe veszi a szolgálat, hogy teljesen feledni látszik a „lelki“ szükségletek bölbi gondoskodást. E félelem azonban elapad. Mert azok az egyének, akik a szent szellem által vannak vezéreltetve, nem vágnak csorbát szenvedni a szellemi fejlődés terén; ilykép azok tanácsa, akik az Úr szolgálatával szemben ellenállást fejtenek ki, nem veendő figyelembe. Ha mennyei bölbességük volna, úgy akkor ők is tevékenységet fejtenének ki a munka mezején és hirdetések Isten onszága jóhíreit.

Amint az apostolok a szent szellem birtokba jutottak, azonnal konfliktusba keveredtek a vallás hatalmasaival a szanhedrinrel egyis a nagy tanáccsal. A sánta emberrel történt csoda, mely izgalomba ejtette egész

Jeruzsálemet, volt a közvetlen oka a szanhedrin közbelépésének. Ez utóbbiak egy elvitathatatlan ténnyel állottak szembe s kényszerítve voltak annak nyilvános beismerésére, hogy az emberek az ő értelmüket meghaladó erő felett rendelkeznek.

A hatalom urai megtiltották az apostoloknak, hogy Jézus nevében prédikáljanak. S ha az apostolok eleget tettek volna e parancsnak, ez az ő szellemi halálukat jelentette volna. Azonban Péter és János az Istentől nyert felhatalmazás alapján bizó lélekkel Isten iránt, felszólították a szanhedrint, hogy ők tegyék bírálat tárgyává a dolgot, hogy kinek kell engedelmeskni inkább: Istennek vagy pedig embereknek? (Cselekedetek 4:19, 20) Az apostolok bizonyosságot tettek az Úrról és sok csodadolgot vittek véghez. (Cselekedetek 5:12) A szanhedrin miután félelem töltötte el a tanács tagjait, maga elé idézte az apostolokat s keményen megdorgálta őket, hogy ők Jézus megöletéséért a felelősséget a szanhedrinre akarják hárítani. A bátor, nemesszívű kis sereg ismételtén kijelentette, hogy inkább Istennek engedelmeskedik, mintsem a szanhedrinnek, s hogy tudják meg mindnyájan, hogy akit a zsidók megfeszítettek, fejedelmé lőn és fel lett magasztalva Istentől, amint, hogy ők annak tanubizonyosságai, valamint a szent szellem is, melyet az Isten adott azok számára, akik neki engedelmeskednek. (Cselekedetek 5:31, 32) Az apostolokat megvesszőzték (hihetőleg oly módon, mint azt ma teszik „művelt“ államokban), azonban lelkükben ők voltak a hősök és győzedelmesek s a megbotozás után még nagyobb volt az ők örömük. Felismerték, hogy hasonlóvá lettek ebben Jézushoz, Urukhoz és Mesterükhöz s előjoguknak tekintették, hogy az ő nevéért szenvedhettek. — Cselekedetek 5:41.

A korai egyház tapasztalata — amint az események igazolják — az egyház végső napjaiban párhuzamra talál, ép oly módon, mintha az egyház korának e két vége egymásba fojyna, egy befejezett egészé téve a ciklust. Az egyház utolsó tagjainak élettapasztalata a korai egyház tagjainak élettapasztalatával azonos. Jézus igazi követői — szent szellemi életüket tekintve — nem kerülhetik el, hogy a jelen világ uraival konfliktusba ne keveredjenek. De legyenek bár még oly sötétek is e tapasztalataik, nyugodtak lehetnek affelől, hogy azok csak boldogságukat s Isten iránti bizalmukat fogják növelni, aminthogy ez Jézus követőinek életében minden korban beteljesedett.

A Bibliában sehol sem említették szent Istent, hanem: „Istenek szent lelke.“

INTELLIGENS EMBEREK HIHETNEK-É AZ EGY ISTENBEN?

(Intellektuelek 8 nap esti vitájából)

MINT valami szikla, úgy áll Liebig a nagy tudós a hitetlenség vadul hullámmzó tengerén. Az ő gyermekies Istenben való hite nem teszi őt kisebbé a többi világi tudósoknál. Ellenkezőleg minden valódi ember előtt csak emeli a tekintélyét. Valóban „életre érdemes élet volt az övé“ — fejezte be beszédét a szónok.

Mire egy fiatalember emelkedett szóra. „Goethétől, a költők fejedelmétől szeretnék idézni“ — jelentette ki, „mert bárha ez a nagyember sem marad a többi Isten mellett tanuskodók mögött dacára annak, hogy nem volt határozott keresztényen és sajnálkozással ismeri be“ „Faust“-jában:

„Bár hallok a hívást, de hitem hiányzik,
A csoda legkedvesebb gyermeke a hitnek,
Mely szférába törni nem tudok
Honnan hangzik hát a szépséges hír?...”

Mindazáltal kijelenti:

„Az összes korszakok, melyekben a hit uralkodott, ragyogóak, szívet felemelők, gyümölcsben gazdagok a jelen- s az utó-kor részére. Ellenben ama korok, melyekben a hitetlenség győzni látszott, bárha pillanatnyilag is, kérékedett muló csillogással, pusztulásba merülnek az utó-kor előtt, mivel senki sem szeret rágódni a gyümölcsnélküli dolgok ismeretén.“

E kijelentés megerősíti Salamon király intését: „Az igazság felmagasztalja a nemzeteket, a bűn pedig gyalázatára van a népeknek.“ — Példabeszédek 14:34.

„Ez egy szép mondása e nagy költőnek és természetkutatónak, mely felett minden becsületes szívű keresztényen örvendhet“ — jegyezte meg a professzor. Azonban még további hasonló bizonyítékokat is szeretnénk hallani, például a medikusok még hiányzanak.

E kijelentésre egy uriember azonnal felállott, egy iv papirosat tartva a kezében: „Én“ — mondotta — „nem kisebbet, mint a híres sebész és physiologist Charles Bell hoztam tanuképen magammal. Önök jól ismerik, hogy ő fedezte fel az idegek kettős teljesítőképességéről szóló physiologiai alaptételt. A következőket jegyeztem fel az ő műveiből:

„Ha, mint valami térképen látjuk az emberiség fejlődésének menetét, ekkor még egy közellékövőbb, fontosabb észrevétel tűnik fel előttünk; mily célt szolgálnak előttünk az isteni hatalomról tanuskodó összes bizonyítékok, a természetben való összhangzás? Mire való a föld eleve elvégzett átalakulása, mire való a testi és szellemileg képesített ember teremtése, ha ezzel vége mindennek, ha nem nyilatkozik meg számunkra közvetlen egyéni viszony a Teremtővel szemben? De nem ily megállás a mi sorunk, ellenkezőleg, minden lépésnél tömegesen tárulnak az okok elénk, hogy az élőlélek (az ember) valami magasabbra rendeltetett, hogy ő az ő állapotában (a természet) e gépezetének végcélja az átalakulásoknak egész sorozata. Azért oly nagyon törekény a test, gyámoltalan a gyermekkor és elhanyagolt az öregedés, ezért van betegség és fájdalom, szerencsétlenség és bánat az ember életében, mert ily úton kell felneveltetnie az embernek, kifejlesztenie

erényeinek és képességeinek, hogy érzelmében szeretettel forduljon a szellemi Védelmezőhöz.“

„A hálának ez az érzete sajátságos előnye az emberek. Az állatoknál az öregek ragaszkodása a fiatalokhoz egy meghatározott ideig ép oly erős, mint az embernél, de megszűnik, mihelyt nincsen szükség reája. Az embernél azonban mindvégig folytatódik az életet megszépítő összes körülmények ebből a kadnak és ez a vonzalom alkotja valósággal a természet adalmat összefűző kapcsolatát.“

„Midőn a gyermek az anya méhében öntudatlanul ölt magára egy hibát és ebből oly természetes módon képződik a bensőséges viszony, hogy a világon semmi sem megvetendőbb, mint a gyermeki háladatlanúság ekkor a vonzalom tárgyának csak egy másik neve kell adnunk, hogy megjelöljük a vallás természetforrását. Reá kell mutatnunk, hogy a leggyöngyözőbb szülői szeretet is semmi ami jólétünkre és élvezetünkre tett gondoskodással szemben, melyet a legokosabb ember sem csinálhatna meg magának, alatt megfoghatatlanul is élvezi annak gyümölcsét. Ha az összes élő teremtmények között az emberek a hálaérzetre egyedül és ez érzet által fogékonyak a vallásra, akkor a megillető hálával sokkal inkább tartozunk annak, aki látta kezei közt az embert, mondván: „Kelj életre!“ — (Kivonat „Az ember kezéből“).

„Ez idézetek meghallgatása után“ — mondotta a tanár — „másképp egyáltalán nem lehet, mintha minden gondolkodó ember, legyen az tudós, vagy öntudatlan — egyet kell értsen abban, hogy a világot egyetlen nagy kormányzója és teremtője csak a Teremtő által tanított Isten lehet. Mily szegények tehát azok az emberek, akik nem veszik észre és nem képesek látni az isteni fenségétől a földre áradó fényt! Engem telen és üres az ő létük, törekvésük hiábavaló életük talan! Aki a mindent átható isteni bölcsességéből mit sem képes felismerni, annak valóban vaknak kell lennie. Az olyan emberek képesek vagyunk megérteni, akik kételkedésükben küzdenek a hittel és isteni lomalommal, de a meggyőződéses ateizmus előttünk nem magyarázhatatlan, mivel ez nem egyéb, mint önmagunk. Goethe mondja például, miután Eckermann azt mondta neki egy illető felől, aki az Isten létezéséről hallott előadást, hogy hasonló felolvasások előttünk már nem is szükségesek, mert már elmúlt az a hitetlenség ideje; most már oly kevésbé vonja kételkedés valaki az Isten létezését, mint az önmagát! Semmi más alkalommal ugyanez az Eckermann a nagy természetkutató és természettudós a következő epigramma beszélt el: „A napokban egy fészék ökröszemely hoztak hozzám az öreg madárral együtt, amelyet a fészek fel fogtak meg. Engem bámulatba ejtett, hogy a fiókáit a szobában nem csupán, hogy tovább éljenek is táplálta, hanem még miután kiengedték az erdőbe, azután is visszatért kicsinyeihez. Egy ilyen vesztély és a fogság felett győzedelmeskedő szülők szeretet mélyen megindított engem és efeletti bámolatomnak kifejezést adtam Goethe előtt.“ „Bölcsőtől való ember“ — válaszolta a költő, — „ha hinni az Istenben, akkor nem csodálkoznátok!“

Mily Isten volna az, aki csak külsőleg adná a lendületet. Ujja körül forgatva a kört.

De ő a dolgok magvába oltja a lendületet,
Természetbe magát a természetet!
S így mind az, mi benne kél-mozog és él
Erejét soha el nem veszíti sem szellemét.

Ha a kisdedei iránti erős vonzalommal az Isten el
nem látta volna a madarakat, s ha ez a vonzalom
nem hatná át az összes élő lényeket a természetben,
akkor a világ nem állhatna fenn! Így azonban min-
denfelé el van terjedve az isteni erő és mindenfelé
széleskörű az örök szeretet.“ — J. P. Eckermann, be-
szélgetések Goethével.

Mindenesetre — folytatta a tanár — a nagyképes-
ségi Goethe nem volt egyházas keresztyén a szó kö-
zös értelmében. Ő magát nem engedte valamilyen
kényszerzubbonyába belekényszeríteni,
sokkal inkább sajnálkozólag és kicsinylőleg nyilat-
kozik a háromságtagan értelmetlensége felett: „Én hi-
szenek az Istenben és a természetben és a nemes gyö-
kerményben a gonosz felett, de ez nem elegendő a jám-
terrelkelek előtt; azt akarnák, hogy még hidjem azt
is, hogy három az egy és az egy a három. Ez lelkem
gaszágérzetével szemben áll és nem vagyok képes
elárulni, hogy ezáltal rajtam segítve volna a legki-
sőbb értelemben is.“

Goethe azonban valamit észrevett az isteni igazság
szelleméből, mert ez kitűnik egy Eckermannal foly-
tatott beszélgetéséből. Ez utóbbi egy angol bibliát
vásárolt magának és később sajnálattal vette észre,
hogy ebben nem foglaltatnak benne az általa óhaj-
tott apokrif iratok. Efelől idegenszerűen nyilatkozott
Goethe előtt, logikátlanul látta, hogy az O-Testa-
mentum egyes írásait közvetlen Istentől ihletettnek
tekintik, másokat — az ő nézete szerint éppen oly he-
lyeseket — pedig nem és hogy egyáltalán létrejö-
het-e valami ami nagy és nemes, ami nem az Isten-
től származna s ami nem az ő behatásának gyü-
jtése volna.

Erre Goethe így felelt: „Teljesen osztom az ön né-
zetét, azonban a bibliai dolgokat két szempontból le-
tekinteni. Elsősorban az „óshit“ álláspontjáról az
Isten eredetű tiszta értelem és természet álláspont-
járól. Ez egyszer s mindenkorra ugyanaz marad és
örvénylen lesz és tartani fog mindaddig, míg isteni-
en tehetséges emberek létezni fognak. Mindazáltal
csak a kiválasztottak részére van és tulmagasabb és
keményebb annál, mint sem, hogy általános lehessen.
Ezen van az egyházi álláspont, amely inkább em-
beres. Törékeny, hajlítható és változás alatt áll...
Ez nem zavaros isteni kijelentés fény sokkal tisztább
fényesebb, mintsem, hogy a szegény gyöngye ember
szóló elhordozható és hozzáférhető volna.

Az egyháznak kevésbé kellene érdeklőnie az iránt,
hogy a Bibliának emez vagy amaz a könyve a szel-
lemre nagy felvilágosító hatással van-e, és hogy tar-
mazza a nagyfoku erkölcsiség és az emberies ne-
messég eszméit, mint sokkal inkább azt kellene ku-
tania, hogy Mózes könyveiben a bűnesetről szóló
szó és a megváltás szükségessége a főtények, va-
mint a próféták könyveiben kutatnia kellene az uta-
tást a várva várt iránt, valamint valóságos meg-
váltást a testben és halálát a kereszten szem előtt
tartva, mint emberi bűneinkért való kiengesztelést az

evangéliumban. (De mily csekély mértékben követte
éppen az egyház Goethének e valóban okos és egész-
séges irányvonalát!) Láthatja tehát — folytatja
Goethe — ily célból és ily irányban még ily mérték-
ben mérve sem nagyon jelentős a nemes Tóbiás sem
az apokrif irásokban foglalt bölcsesség.

Máskülömben, hogy eredetű-e vagy sem, a Bibliá-
nál mindig csodálatos kérdések. Mi eredetibb, mint
a teljesen jeles dolog, mely összhangban van a leg-
tisztább természettel és értelemmel s mind e mai napig
legnagyobb fejlődésünkre szolgál! S mi hamisabb,
mint a képtelen, üres és buta dolog, mely gyümölcs-
telen, vagyis jót nem terem! Valamely bibliai írás
eredetiségét, ha az a kérdés döntené el, hogy az való-
ban valóságot közöl-e, úgy egyes pontoknál még az
evangélium eredetiségét is kétségbe lehetne vonni.
Márk és Lukács nem irtak közvetlen tapasztalatból
és megfigyelésből, hanem későbbi szájhagyomány
nyomán és maga János pedig vén korában írta a
Biblia utolsó könyvét. Mindazáltal én teljesen eredet-
tinek tartom mind a négy evangéliumot, mert azok-
ban a Krisztus személyétől származó tükörkép fensége
van és oly isteni, ahogy az a földön csak kinyilatkoztatható.
Ha azt kérdik tőlem, hogy szoktam-e hálával adózni néki, azt felelem, hogy természetesen! Én
meghajlok ő előtt, mint a legmagasabb fokú erkölcsi
principium isteni kinyilatkoztatása előtt. Ha azt kér-
dik tőlem, hogy szoktam-e tisztelni a napot, azt mon-
dom: Természetesen! Mert az is a Legmagaságosabb
kinyilatkoztatása és pedig a legnagyobb, melynek
látása a föld gyermekei részére engedtetett. (Hason-
lítsd ezzel össze Róm. 1:20) Én ebben a világotagságot
az Isten nemző erejét tiszteltem, mert egyedül ez-
által élünk, mozgunk és vagyunk és velünk egy-
temben az összes növények és állatok is. De ha azt
kérdik tőlem, hogy hajlandó vagyok-e Péter vagy
Pál apostol mutatóujjainak egy csontja előtt megha-
jolni, azt felelem: Kimélnék meg kérlek és e kép-
telenségekkel maradjatok távol tőlem. „A szellemet
meg nem oltását“ — mondja az apostol! Tul sok
balgaság van a felekezeti tételekben. De az egyház
uralkodni akar, améért is korlátozott eszű, hajbókáló
tömegre van szüksége, amely hajlandó arra, hogy
uralkodjanak felette. A magas, jól fizetett papság
semmitől sem fél jobban, mint a tömegek felvilágosi-
tásától. Ezért a Bibliát, amíg csak lehetett, távol tar-
tották a tömegektől. Egy keresztyén hitközség szegény
tagja mit is gondolna egy nagyfizetésű püspök pom-
pájáról, ha ezzel szemben Krisztus szegénységéről ol-
vasna az evangéliumban, aki az ő alázatosságában
tanítványaival gyalog járt-kelt, mialatt hat lovas hin-
tónban jár a hercegprimás.“

„Mi nem is vagyunk tudatában“ — folytatja
Goethe, — „hogy mi mindent kell köszönmünk Lut-
hernek és a reformációnak. Felszabadultunk a szel-
lemi korlátoltság béklyóiból, folytonos kulturánk ál-
tal képesek lettünk visszatérni a forráshoz és a maga
tisztaságában vagyunk képesek felfogni a keresz-
tyénséget. Ismét van bátorságunk, hogy erős lábon
álljunk az Isten e földjén Istentől képesített emberi
természetünkben érezve magunkat. A szellemi kul-
tura bárhogyan haladjon is, a természettudományok
hármint mélyüljenek és szélesbüljenek is ki és aka-

rata szerint bárhogy is táguljon ki az emberi elme, nem juthat az evangéliumból kicsillogó fenség és keresztény erkölcsösség kulturáján túl.

„... Mindnyájan is rendre a hitből és beszédből álló kereszténységből mindinkább az érzület és a cselekedetek kereszténységévé fogunk lenni...

„Midőn beszélni halljuk az embereket — mondja Goethe — mintha azt kellene hinnünk, hogy azon a nézetén vannak, hogy az Isten ama régi idők óta teljes visszavonultságban él, s most már a maga szabadjára van engedve az ember és azon kell iparkodnia, hogy eligazodjon az Isten és az ő naponkénti láthatatlan sugalata nélkül. Vallásos és erkölcsös dolgokban természetesen még helyet adnak egy kis isteni behatásnak, de a művészet és a tudomány terén teljesen azt vélik, hogy az teljesen földi és pusztán az emberi erők terméke.“ (Eckermann beszélgetése Goethevel 262—264. oldal).

„Mily nagy volt Goethe — fejezte be a professzor — és mennyivel egészségesebb és értelmesebb nézetet vallott ő a mai köz-kézen forgó nézeteknél. A mai tudósok sokat tanulhatnának Goethétől, de mindenekfelett a magasabb szövegkritikusok, akik nem képesek többé észrevenni azokat a fénycsillámokat, melyeket Goethe látott meg a Könyvek-könyvében, mivel értelmüknek szemei elhomályosodtak és részben teljesen vakok. Nem messzire látó „sasok“ ők

többé, mint amelyeknek egyike volt ez a költő: felfedezője és természetkutató is. Találónak jövedő: Pál ezen osztályról és vázolta, mint olyanokat ezek embereket, akiknek e világ istene megvakította éltelmük szemét, hogy ne hogy kisugározzon nekik Krisztus dicsőségének evangéliuma. — 2 Korinthus 4:4.

„Akkor — mondotta ellenvetéskép egy diák — még nem ismerték a materializmust“.*

„Kedves barátom — felelte a tanár — nem ismeri Strecker ** fejtegetéseit „Világ és emberiség“ című könyvéből, ahol őszintén beismeri:

„A materialista világnézet egyáltalán nem mozog mindig szilárd alapon, mint azt gyakran tulbuzgó követői állítják, sokkal inkább, mint minden pozitív világnézetnél — nagy tere nyílik a hitnek.

(Folyt köv.)

* A materializmus egy filozófiai tanrendszer, mely az összes létezőket, az összes természeti folyamatokat az anyag létezéséből és pedig vagy az atomok változó kapcsolatainak mechanikájából, vagy pedig a folytonos testi anyagból vezeti le.

** Strecker kimondott képviselője a materializmusnak.

A SZEM CSODÁJA

A NAGY TEREMTŐ különböző értékes adományokban részesít minket, melyeknek drágalátos voltát az ember sem nem ismeri, sem nem becsüli meg kellőképpen. Egy ily adománynak igazi értékét nagyon gyakran csak akkor vagyunk képesek megbecsülni, ha az már egyszer birtokunkba volt s azután elvesztettük.

Gondoljunk szemünk világára. Ha e megbecsülhetetlen ajándékot elveszíténénk, ezáltal a nap, az ég és föld minden szépsége elvétetnék tőlünk. Händel, a zeneművész, aki látóképeségét elveszítette, így kiáltott fel fájdalmában: „A nap és hold olyan előttem, mint az éjszaka, sötétség vesz körül a nappali világosságban is.“

És Milton, a nagy költő, miután ugyanez a szerencsétlenség sujtotta, így irt: „Szemem elveszett világa... mily nagyon sirat téged a lelke!“

Sámsonra gondolunk, erejének és szemfényének elvesztésére, s mintha hozzánk intézné fájdalmas kérését: „Oh Jehova Úristen, omlékezzél reám és csak ez egyszer erősíts meg engem óh Isten, hogy mindörökre bosszút álljak a filiszteusokon az én két szememért.“ — Birák 16:28.

Fölismerhetjük tehát ebből is, hogy mily nagyon drága a szemünk fénye. Hadd foglalozzunk azért most egy kissé ezzel a témával. Első sorban is lelki világunknak bensőnknek mily nagyszerű képét állítja

elénk. A lelki boldogságnak és mély fájdalomnak minő csodás kifejezője. Szeretettel, részvét, rosszindulat, harag egyaránt leírva benne. S ha valahányszor valakinek a lelki világát megakarjuk ismerni, akaratlanul is az illetőnek a szemébe nézünk.

Amint a szem egy ismeretlennel szembe már az első tekintetre a lélek megmozdulását árulja el, ép úgy hű tükre a jellemnek is. Némi iskolázottság után képesek vagyunk megállapítani, hogy fenkölt, nemes gondolkodású, jószívű és nagylelkű, avagy önző és szűkkeblű emberrel van-e dolgunk.

Csodálatos, hogy bár néha a szavak és cselekedetek az első benyomást elmosás azonban igen gyakran igazolódott be, hogy az első benyomás volt a helyes. Mindazáltal tévedés itt is lehetséges. Azonban van egy Valaki, aki mindenkinek ismeri szívét. „A felfuvalkodott szemek utálatosak előtte, de közel van a megalázás napja.“ — Példabeszédek 6:17; Ésaías 2:11-12.

A zoltáriró mondja: „Aki a szemet teremtette, avagy nem látta-é?“ A szem képződésbámulatraméltó, s hisszük, hogy ennek Övid szemlélete felette tanulságos és értékes lesz előttünk.

Ezt az érzékeny szövet egy szilárd csontüreg veszi körül. Azt mondhatnók, hogy olyan, mint erős falaktól körülbástyázott vár. Ha ez a védelem nem volna, úgy e fontos szerv gyakran ki volna téve sérülésnek. S

meg is semmisülne, főleg napjainkban a gonosz tulsulya alatt. Mily bölcs intézkedés tehát ez a természetadta védelem! Ezáltal arra a kedves, védő gondviselésre leszünk emlékeztetve, melyben kiválasztottait részesíti az Isten, kik a jelen világ küzdelmeinek közepe tette állandóan ő hozzá kiáltanak: „Mint a szemed fényét, őrizd meg engemet,” (Zsoltár 17:8) s akiknek barátságosan válaszolja: „Falaid (erősségeid) mindig előttem vannak.” — Ésaiás 49:16.

A szemgolyó egy olajszerű zsiradékknak látszó puha fészékbe van elhelyezve és hat izom segítségével bármely irányban szabadon mozoghat, ép mintha valami vizen uszna. Bár a szem sokféle komplikált részből tevődik össze, mindazáltal annak edényrészei, idegei, érrendszere, nedvtartója teljes összhangban minden zaj és surlódás nélkül működnek.

Felszínének világos, gyémántos fénye a korneának nevezett szembhártya a védő szempillák által mintegy olajban őriztetik meg. A pillantás öntudatlan megszokása a szaruhártya tisztításának és nedvesentartásának hasznos célját szolgálja. Ez a látszólag kicsiny működés, mit a szempillák végeznek, fölülte lényeges. Enélkül a szem elveszítené fényét, homályossá lenne, sőt rövid időn belül a látóképeség teljes hiánya állana be tudniillik a vakság. A szempillák kellemes keretet képeznek s a nagyon érzékeny idegekkel felszerelve érzőszerveknek bizonyulnak és a veszély pillanatában védelmet nyújtanak idegen tárgyak betolakodása ellen.

Találó az a mondás, hogy „a szem, a lélek tükré”, mert enélkül állapotunk olyan volna, mintha egy ablak és világosság nélküli háznál laktunk. A ház ablakait rendszerint függönyökkel szerelik fel, miáltal az erős fényt csökkenteni igyekeznek. Hasonlóképpen a szemnél is. Függönyei a színes kör, melyet iris-nek hívnak s mely a pupillát övezi. Az Iris-nek szivárványhártya a jelensége. A szem ezen része onnan nyerte nevét, mivel színe különböző embereknél más és más, habár az újszülött gyermek szeme általában kékes szokott lenni. Hogy az Iris szabályozza a fényt, abból is fölismerhető, hogy a pupilla azonnal összehúzódik, amint az a nap fénye éri. Ilymódon a tulerős fénytől a szem meg lesz óva. Ha sötét helyre megyünk, a pupillák azonnal kitégúlnak, hogy amennyi fényt csak lehetséges, magukhoz vegyenek.

A szem anatómiai felszerelése egy fotográfus kamarájához hasonlítható. Amiképpen a képlék beállítása egy csavar forgatása által lehetséges, hasonlóképpen történik a szemnél is a kristály-lencsére ható érzékeny izomhatása által. A szem háttérében fényképező módjára egy hártya veszi fel a képet. Sok kevesen tudják, hogy szemekben, min-

denről, amit látnak, egy kis kép keletkezik. A látószerv feladata, hogy e képek mindenképpen bemutassa az agynak, hogy azt tartósan belevesse az öntudatba. Érdekes megfigyelünk a különbséget, amely a fényképező készülék és a szem fényérzéki filmje közt fennáll. Amíg az előbbi csak egy benyomást vesz fel, a szem felvevőképessége határtalan. Pillanatok alatt keletkeznek képek és mosódnak el oly gyorsan, amint a szem egy pontról más pontra tekint — kinematografia módjára váltakoznak itt a képek. Az elme is mily rendkívül érzékeny! A szem filme pillanat alatt vehet le bizonyos eseményt, amely ismét elmosódhatik, azonban az elméből nem fog elmosódni sohasem, mivel erős benyomásként megrögződik ott olyannyira, hogy bármikor ismét előhívhatjuk azt. Szóval egy régiségmuzemhoz hasonlítható elménk — és lelki szemünk előtt újra és újra képesek vagyunk azt a bizonyos dolgot annyiszor felvonultatni, ahányszor ahhoz az eseményhez visszatérnek gondolataink.

A szemgolyó egy kicsiny golyószerű építmény s innen van elnevezése is. Rétegszerű anyaggal van bevonva, mely átlátszó, mint a víz. Külső falát egy színező anyag vonja be. E fontos alkatrész nélkül a fény, ahelyett, hogy felvétetné, inkább visszaverődne. Ilyképpen egy olyan mozihoz volna hasonlító, amelyet a játék alatt fényesen kivilágítanak. A képeket csak akkor láthatjuk, ha a teremben sötét van. Az albinoknak (latinul = albus = fehér; onnan nyerte nevét, mert a fekete festékanyag a vérből hiányzik) fehér a hajuk, míg szemük rózsaszínű, mely rendkívül érzékeny a fény iránt. Ez egy beteges állapot, bárha maga a test különben normális lehet.

Többé-kevésbé mindnyájan tudjuk, hogy a fényképész mily gondosan vigyáz arra, hogy a legjobb hatást váltsa ki a tárgy. A szem ugyancsak a kamarához hasonló alapelveken nyugszik. Normális állapotában egy optikai műszer. A hét vagy több méter távolságból jövő fénysugarak a szaruhártyán minden megerőltetés nélkül pontosan beállítatnak a szem részére. Ezen érzékeny hártyácskába, melyből ezen sugarak erednek — egy erős vonású kép vésődik be. Az ilyen állapotot az ametropiával szemben, mely állapotban a kép a szaruhártya elé, vagy mögé esik, amely tehát egy beteges állapot — ametropiának (rendes látóképeségnek) hívjuk.

Ez esetben egy jó szemüveg az egyetlen eszköz, amelynek igénybevételével a hiba kiküszöbölhető, ellenkező esetben az egész idegrendszer szenved, amennyiben az emberi szervezet oly szoros összefüggésben van a szervvel. Mivel az ember eredeti tökéletességét elveszítette és a modern életmód által még súlyosbított helyzete, ennél fogva az

emberiségnek nagyobb része — anélkül, hogy erről tudomása volna — ametropfiában szenved. Sokan elmosódottan látják a dolgokat s így a tárgyakra alkotott zavaros elképzeléssel élnek az életet, és majd csak az aranykorban fogják meglátni a természet elragadó szépségeit.

Míg a dolgok megjelenéséről látószervünk által szerzünk tudomást, mely elménkben benyomásokot hagy hátra, addig egy más látást is ismerünk, az elmének egy tevékenységét, mely működésben van anélkül, hogy azok a dolgok vagy tárgyak valaha érintették volna szemünk szaruhártyáját. Ezért mondjuk gyakran, miután bizonyos belátáshoz jutottunk: „Most már tisztán látom“, vagy „azonnal beláttam tévedésemet.“

Hasonlóképp keletkezhetnek elménkben oly dolgok, melyeket természetes szemünkkel nem láttunk soha. A szobrász egy márványtömbben talán egy gyönyörű angyalt lát és ebből az ideából teremti meg mesterművét.

A Szentírás rámutat a meglátások mindkét fajtájára. Az emberiség lefelé haladó pályáján a bűn tulsulya alatt veszített egy a természetes, mint lelki látásából és a hitet-

lenek különösen elvakultak a jelen világ „istenének“ befolyása alatt. (2 Korinthus 4:4) Az aranykorban azonban fel fognak nyílni az elvakult szemek (testi és lelki értelemben egyaránt). — Ésaías 35:5.

Most „elvakulva“ és „lehunyva“ vannak a szemek s az igazság drága hite „zár alatt“ van meg az azoknál is, akik a nép vezéreinek tartják magukat. De akkor a süket fülek hallani fogják a könyv beszédjét és — szeretettől hajtva munkába fognak az értelmi erők s az értelem szemeinek megnyilatkoznak mindazok a szépségek, melyek felől beszéltek a próféták és fényben fog ragyogni mind az, ami sötétnek tűnt fel az elvakultak előtt. — Ésaías 29:10-18.

A nagy Teremtőnek mily csodálatos alkotása is a szem! A szilárdság, ruganyosság, mozgékonyosság mily művészi összetétele nyilvánul meg benne a biztonság és érzékenység teljében! Emberi alkotás azt utánozni képtelen. Elmondhatjuk mi is a Zsoltárrival: „Dicsérlek Téged, hogy csodálatosképpen csodálatossá teremtetted engem. **Csodálatsak a Te cselekedeteid és az én lelkem jár tudja ezt.**“ — Zsoltár 139:14.

F. L.

A VÁNDORMADARAK A VILÁG LEGNAGYOBB UTASAI

BÁRHA most a csodák korszakában büszkén és lelkesülten beszélnek A. Macready és G. Kelly hadnagyok repüléséről, mindazáltal ne tévesszük szem elől, hogy a repülés technikájának még nagy útát kell megtennie, amíg az emberi teljesítmény bár látszólag is megközelítheti a madarakét. Mily csodálatos például az arktikus tengeri fecskének a repülése. Ez a madár a magas észak legészakibb részét keresi fel, ahova csak eljuthat, hogy fészket rakjon és télen oly messzire távozik délen, ahol csak nyílt vizet találhat táplálékának megkeresésére. Az arktikus tengeri fecske állítólag évente mintegy 22000 mértföldes utat tesz meg, ami légvonalban 11000 mértföldet tesz ki a téli és a nyári szállása között. Ennek a madárnak a vándorlása tényleg egy földközi repülésnek felel meg.

Ornitologusok állítása szerint a vándormadarak között a sárgarigók egy fajtája teszi meg egyfolytában a leghosszabb utat. Uj Skociából az Atlanti-Océánon és a Karibiai tengeren keresztül Délamerikába, tehát mintegy 2400 mértföldet. A magas észak pusztaságán költi ki fiókáit és ősszel Labradoron keresztül Uj Skociába száll s onnan keresztül az Atlanti és Karibiai tengeren téli szállására Délamerikába. Tavasszal a Miszizsippi völgyén keresztül ismét visszatér nyári lakhelyére.

A pacifik-rigó Alaszkából téli lakhelyére a

havai szigetekre egy 2000 mértföldes utat tesz meg. Az éjjeli solyom útja Alaszkából Argentiniába vezet, tehát egy 7000 mértföldnyi utat mely felülmúlja az összes többi szárazföldi madarakét.

Középeurópa vándormadarakai ősszel való eltávozásuk és tavaszi visszatérésük miatt nagyon érdeklik az embert. Csak két madárt említünk fel, — a fecskét és a gólyát — melyet Középeurópában, valamint Ameriká leg több részein is ismernek. Ez a két madár faj a nyár vége felé több repülési gyakorlatot végez, s különösen téli szállásukra való elindulásuk előtt.

A gólyák őszi útrakelése nagyon figyelemreméltó. Májig is titok előttünk, hogy ezek a vándormadarak valóban milyen módon tűznek ki egy határozott napot az indulásra, amelyen nagy csoportokban gyülekeznek és órák hosszat keringenek egy általuk kiválasztott táj felett. Gyakran 400—500 lábnyi magasságban kovályognak egy táj felett, de röviddel az elindulás előtt oly magasra emelkednek, hogy alig lehet őket látni.

A fecskék őszi útrakelése nagyon különbözik a gólyákétól. A gólyák indulása rendszeren azon a napon szokott bekövetkezni, amelyen gyülekeznek — a napnak egy bizonyos órájában. A fecskék ellenben gyakran napokon keresztül gyülekeznek, de amennyire ismeretes, még senki sem látta az elvonulásukat, mivel nyári lakhelyükről való-

színiüleg éjszaka távoznak. Egyszerűen el-
távoznak s a következő tavaszig látni sem le-
het őket.

A gólya sokat kepel útrakelése előtt és
gyakran az egész begyakorolt hadsereg han-
tos ujjongásba tör ki a levegőben. Így vesz-
nek búcsút szülőházajuktól. Éjjeli időben az
éjszaka szárazföldi madarak pihenni szoktak,
éjszaka nem repdesnek (a bagoly-félék kivé-
telével), amíg nyári lakhelyükön tartózkod-
nak, de megállapítást nyert, hogy ugyan-
azek a madarak délre való vándorlásukban
éjszaka repülnek.

Magassági repülések

W. E. D. Scott teleszkóppal figyelte meg
a madarakat, amikor azok elrepültek a hold-
tányér előtt és énekes madarakat, rigókat,
pintyókéket, harkályokat különböztetett
meg. Ezek az ő becslése szerint egy-két mért-
földnyi magasságban repültek. Más hasonló
megfigyelést is tettek éjjeli időben távcső-
vel. Az a magasság, melyben a madarak el-
vonultak a holdtányér előtt — 600-tól 15000
láb magasság között váltakozott. Valószí-
nűen oly magasra emelkednek, amely ma-
gasságban kedvező széláramlatot találnak
útazásuk kedvező tételére.

Mialatt a gólyák és a fecskék nagy seregbe
gyülekeznek, amikor útra kelnek nyári ta-
nyájukról — visszatértük ezt máskép
vezik. A gólya rendszeren régi fészkehez szo-
kott visszatérni és jelenlétét, nehéz útjáróli
boldog megérkezését vidám kepeléssel adja
hírül. Hasonlókép a fecske is vidám, a ta-
vaszt hírüladó csicsérgés által jelenti be.

A madarak tavaszi visszatérésének majd-
nem minden országban ünnepeyes jelentő-
séget tulajdonítanak. Sokan azt hiszik, hogy
a gólyák visszatérésével elérkezett a szőlő-
legyek beültetésének ideje.

A madarak világának megfigyelésénél ta-
gadhatatlan bizonyítékait látjuk az Isten
nagy gondviselésének és bölcsességének, aki
minden szépségeket tervezett, mely a mada-
rakkal is megnyilvánul.

Jézus tanítván tanítványait útalással az
Isteni gondviselésbe helyezett bizalomra, reá-
bízottatott a madarak boldog, gond nélküli éle-
tére és az Istennek értük tett gondoskodá-
sára. — Máté 6:26.

A madarak eltávózása találó képét tárja
előnk Jézus mennybemenetelének az Olajfák
hegyéről. Mikép a madarak, amikor eltávóz-
nak a hideg hazából — csak kevesek által
látatnak — így volt ez a mi Urunk Jézussal
is. Csak kevesen látták őt, amikor eltávóz-
ott ebből a zord, hideg világból, hogy szép-
es égi honába térjen. (Apostolok cseleke-
dése 1:1, 2, 9) Csak, akik szerették őt és el-
ismerték őt Isten küldöttjének — látták az
éjre távozni.

A vándormadarakat éjjel röptükben látni
lehet a teleszkóppal, amidőn a holdtányér
előtt elrepülnek; ez is találó képe Jézusnak.
A hold szimboluma, vagyis képe a mózesi
törvénynek. Távcsőképen tekinthetjük az Is-
ten szavát, mert csak ezáltal lehet megis-
merni a Mindenható cselekvési módját. Aki
ezen teleszkópon (a Biblián) keresztül néz,
már távolról felismerheti az Úr Jézust még
a sötét éjszakában is. — Lukács 24:24-27;
5 Mózes 18:15; Jelenések 5:5; Apostolok cse-
lekedete 3:22.

Mikép az éjjeli időben elvonuló madara-
kat soha máskép látni nem lehet, csakis a
nap reflektorán — (sugárvető, fényverő) vi-
lágos holdtányéron — a távcső igénybevé-
telével, hasonlókép a bűn s halál ezen 6000
éves éjjelen keresztül egyetlen ember sem
volt képes látni az ég nagy vándorát „Jé-
zust“, csakis a mózesi törvény — a tiszta
evangélium leplezetlen visszfénye igénybe-
vételével, mit a hold szimbolizált.

A távcső segítségével vagyunk képesek fel-
ismerni, hogy délre való útjukon milyen ma-
gasan szállnak a madarak, de máskép van
ez az ő visszatértükkel. Csendben és észre-
vételten térnek vissza. Visszatérésük után
teljes erejükkel hírül adják jelenlétüket és
vidám énekük bizonyosága a tavasz beköszön-
tésének. Hasonlókép tért vissza Jézus is
csendben, észrevételten és ime most öröm-
hangok csendülnek fel a várakozóknak.

A madarak visszatérésük után rövidesen
a régi fészkek kijavításához vagy új fészkek
rakásához kezdenek anyagot gyűjteni. Mily-
szép a párhuzam a madaraknak és Krisztus-
nak e földre való visszatérése között. Egye-
sek hamarabb, mások későbbben szereznek
tudomást róla, de végül mindenki tudni
fogja. Gyakran megtörténik, hogy egy-
szerű emberek, akik várják a madarak visz-
szatértét — hamarabb észreveszik a vándor-
énekeseket, mint az ornitologusok.

Mi köztünk is van sok bölcs(?) szellemi
ornitologus, aki a világszerte hirdetett
Urunk jelenlétéről semmit sem vesz észre.
Többen közülök azt állítják, hogy Krisztus
csak évezredek múlva fog visszatérni. De
hála Istennek! Az egyszerű emberek közül
egy néhányan korunk sokféle jeleiből felis-
merték az Úr jelenlétét. S mikép a madarak,
fészkek elavult belsejét eltávolítják, ha-
sonlókép távolítja el Jézus a világ elavult
rendszereit a sötétség fejedelmének munkáit
és új anyaggal építi ki azt, melyet ő maga
gyűjtött. Ő készíti a helyeket, ahol a sirből
kikelő millió emberek ápolva, nevelve legye-
nek. — Zsidók 12:26:27.

Gyakran megtörténik, hogy míg a fecske
téli időre távol van fészektől, verebek fog-
lalják el a fészket, akik belerakják tojásai-

kat s ott kiköltik. A fecskék, amint visszatérnek, elfoglalva találják fészüket s megkísérlik a hivatlan vendégek eltávolítását. Ha azonban nem sikerül ez ily módon, — s ez gyakran megtörténik — rövid határozat után befalazzák a fészek nyílását s így foglyul esnek a verebek s el kell pusztulniok. A Jelenések 20 részben egy ehhez hasonló eseményt látunk ecsetelve, s ez a közeljövőben teljesülni fog. A Sátán is foglyul lesz ejtve, megkötözve s egy ezeréves időkorra a mélységbe zárva, mely idő alatt az ő „gyermekai“ elpusztulnak s e földön nem marad többé egyetlen tisztátalan sem.

*Irgalmának nincs határa
Igazság lakik szavába.
Dicsősége szárnyat öltve
Száll időkről uj időkre.*

*Oh halandók minden szépnek
Hangot adjon ma az ének,
Zengjétek azt, ki megváltott
Kinek neve mindig áldott.*

*Minden ország dalba fogjon
Dicsérete el ne fogyjon
E világon szerte-széjjel,
Szálljon neve dicsőséggel!*

DR. ÁBRÁMS ÉS AZ ELEKTRONELMÉLET Irtta: W. T. H.

(Folytatás 6s vége)

ZARSZO

MIUTAN megvizsgáltuk az atomszerkezet alapjait és miután láttuk az elektronok csudálatos mechanizmusát, az Ábráms-féle elektronreakciókat most már jobban meg tudjuk érteni. Ami eleinte képzelődésnek és homályosnak látszott, az most már tudományosan megindokolva jelentkezik előttünk.

Megemlítendő, hogy ezen értekezésünkben kizárólag a szerves anyag atomjaival foglalkoztunk; dr. Ábráms kutatásainak a tárgya pedig az élő organizmus még nehezebb problémája. A szerves és szerves anyag atomjai között különbség van, azonban a tudomány ez idő szerint még nem tudja, hogy miben keresse ezt a különbséget. Ezért egyelőre be kell, hogy érje azzal, hogy az egyikben van élet, a másikban pedig nincsen.

Mi az élet? Ez az a nagy probléma, amit az emberek még nem tudtak megoldani. Az a kijelentés, hogy az élet erő, nagyon határozatlan, mert a minden fajta atomoknak, az élőknek, mint az életteleneknek van energiájuk, amint azt itten kimutattuk. A kémikusok tudják az élő szervezeteket analizálni és azt összetevő elemeire bonthatják. Azonban hogyha pontosan az elemzés eredménye szerint akarnák összetenni, úgy hiányozna belőle az élet; az anyag szervesen maradna. Tekintetbe véve az élő szervezet elektrónszerkezetének a bonyolultságát, ki mondhatná, hogy az Ábráms-féle elektronreakciók merő képzelődés? Ostobaság valamit kivihetetlennek bélyegezni, ami már kivitetett, és amit naponta ezer meg ezer orvos valószínűsít meg.

A megismerés majdnem minden haladása egy em-

ber bátorságának köszönhető, aki a régi kitaposott kerékvágást elhagyta és arra merészkedett, hogy az ismeretlen vadonjának vágjon neki. Dr. Ábráms ki szélesítette a fizikai tudomány láthatárát, amennyiben az atomok mechanizmusának a tárgyát egy új nézőpontból állapította meg. A természet mezején egy teljesen új barázdát hasított és ezzel nem is sejtett lehetőségeknek nyitotta meg az útját. Most minden igaz tudósnak kötelessége, hogy az elektronok végtelen kicsi világában a még sokáig rejtve maradt kincs kiaknázásán segítkezzen, mert mi ilyen elektronok vagyunk megalkotva, amelyekre dr. Ábráms új fényt derített.

A szerkesztőség megjegyzése

Az *Aranykorszak* nyájas olvasója, aki megértette, hogy mi most egy új korszakban élünk, amelyről Isten prófétái régen szólottak, hogy az aranykorszak hajnalán a megismerés váratlanul megnövekedik, valánk együtt örülni fognak, hogy az Ábráms-féle felfedezésben az idő egy további jelét találhatják meg. Természetesen dr. Ábráms ezen felfedezései csak egy szem az egész bizonyítási láncolatban. De ki tagadhatná, hogy a megismerés, a tudás minden téren naponta növekedik és ebben a tényben igen erős bizonyíték rejlik, hogy az aranykorszak már küszöbön van. Ha már most Isten igéjének összes történelmi és bizonyítékait minden más téren is összefoglaljuk, akkor egy hézag nélküli láncolata áll elő a bizonyítékoknak, amely elől a logikusan gondolkodó ember zamosabb ideig el nem zárkozhat.

„TEDD IDE A TE UJJADAT!“

*Te kételkedő, ki fitymálva,
Gúnyjal nézed a Bibliát
Jöjj s tekints egy pillanatra
Az Úr művein át.*

*Jöjj és szemléld te skeptikus,
Sorány ujjadat tedd ide,
S ha látod, mily tiszta a kép:
Imádvá, borulj Előbe.*

*Figyeld a sejtekben rejlő
Ez elrejtett drága eret;
Nézd: a józan vizsgálódás,
Miként igazol tényeket.*

*Az eddigi kételyedért,
— Mert homály fődte a szemed —
Bocsánat van. De most, hogy látsz:
Felelős vagy, ezt ne feledd!*

A VILÁGEGYETEM nagy teremtője kétféle módon vési be az emberi és szellemi intelligenciába a gonosz rendkívül hitvány világszóló leckét. Megengedi, hogy az emberiség világában megtapasztalja a bűnt s a halált, az angyalokat pedig ennek megfigyelésében részesevén. Mert úgy vélem, hogy az Isten minket, az apostolokat, utolsókul állított, mintegy halálra szántakul, mert látványossága lettünk a világnak, hogy angyaloknak mint embereknek".—I Kor 4:9.

Pál apostól a „látványosság“ által nyújtott tanulságot itt különösen önmagára s a maga helyzetére vonatkozólag alkalmazza. Mindazáltal sokkal nagyobb és átfogóbb jelentősége is van ennek. Egyes bibliafordítások a látványosság szóhoz hozzáfűzik: színház, nyilvános szinelőadás.

Shakespeare helyesen fejezi ki ezt a gondolatot, mondván: „Egy szinpad az egész világ s a férfiak s a nők színészek csupán.“ Valóban nagy színház ez a mi földünk, amelyen a legborzalmasabb dolgok zajlanak le, hogy valóságos tapasztalatok által beigazolják rendkívüli káros voltát a bűnnek.

E nagy színházban már hatezer éve, hogy a szinpadon hálnak meg az összes színészek, mire a feltámadás, Istentől a szent proféták által előre kijelentett minden dolgok helyreállításának kezdődik ezredéve fogja kezdetét venni.—Ap.csel 3:21.

Itt látjuk tehát bizonyos mértékben az örök tragédiáját és az isteni szeretet drámáját nagy elvonulásban egy hétezer éves időkorban lezajlatni. Ehhez hasonló drámát sohasem fognak még bemutatni, mert csak egy Megváltó van, a Jézus Krisztus, és egy második Sátán sem fog lenni többé.

Az Isten az embereket és az angyalokat nem egy alkotta meg, mint valami gépeket. A jó és a rossz mint elvek örökre fennmaradnak, de a Biblia Istene a szeretet s a jóság istene és soha-

sem teremthetett volna egy oly világot, amely félig jónak, félig rosznak maradjon. A gonosznak pusztulnia kell, s csak a jó marad meg, a Sátán evégből lett elűzve Isten színe elől és végül evégből lesz munkáival együtt teljesen elpusztítva.

A mi földünkön a jó és rossz harca zajlik le s ennek minden eredménye feledhetetlen eleven tanítás fog maradni az Isten minden világain minden teremtmények előtt.

S ez a föld, mint az a szinpad, melyen ez a harc megvitatott, sok szenvedést, fájdalmat és halált élt végig, végül ezáltal is nagy megtiszteltetésben fog részesülni.

Az Isten a mi földünkön választotta Isten fiait, az ujteremtést, az ő isteni természetének örököszeit. Ezek az ő 144.000 fiai azt a tanulságot, melynek szemtanui voltak, s amelyből maguk is kivették részüket, el fogják vinni minden világokra.

Gondolhatjuk-e, hogy Jehova, a nagy Isten mindig fog a mi kicsiny földünkkel foglalkozni? Feltételezhetjük-e, hogy ő mindama ezer és számtalan ezer világokat,—ugy mint földünket—évezredekden keresztül hasonló szenvedéseken, fájdalmakon, inségen és halálon engedni átmenni? Egy ily terv milliónyi megváltó halálát és milliónyi a rosszra csábító ördög keletkezését tenné szükségessé.

Az Isten célja az, hogy a teremtmény jószántából tisztelje őt. Ő önkéntes szolgálókat óhajt. Ő ha ezt el fogja érni ezen a földön bemutatott látványossági oktatás által, minden teremtményeinél, minden világokon—ez nemde nagyszerű terve az isteni takarékoságnak és bölcsességnek? Ilyképen lesz ez a föld minden világok részére egy örökké élő tanubizonyysága az igazságnak, szeretetnek, mindenhatóságnak és bölcsességnek, melyet az Isten az ő üdvtervében nyilvánított.

„Korunk haladása“ a dicsőített civilizáció

az alázatosságot manapság hülyeségnek
a hitet butaságnak, mondják,
a hitetlenséget felvilágosultságnak,
a szelidséget képmutatásnak és gyávaságnak,
a bibliát meséskönyvnek,
a seink pogány istenségeit ideálnak,
a szemtelenséget férfiaságnak,
a nagyszájaskodást képzettségnek,
a fennhéjázó gőgöt jellemességnek,
a nevelatlenséget és tobzódást szórakozásnak,
a házasságtörést — „szabadszerelemnek“,
a szabadságot rendtelenségnek,
a uzsoráskodást okos üzletvezetésnek,
az ördögöt mindezen ördögiességek dacára
babonának.

az emberi mivoltot majomleszármazásnak.
az azonban megmaradt:

A HALÁL,

azt még ma is halálnak hívják, s ezen még

a mult napok „dicsőített civilizációjának“ a hősei sem változtathatnak. A halál, halál volt és marad. Ti „embereknek fiai“ amíg „az Embernek fia“ el nem jön, mindaddig a ti szegényes bölcselkedésetek, amely talán már holnap bekövetkezhetik, mint minden dicsekvéseitek summája egy fekete koporsóban rothadó, hus csomóban fog elvégződni. S midőn eljön az Ur, akkor elkövetkezik az Ő országa. Ti gyerkőcök, kik az óriási hegységeket teáskanállal akarjátok felkanalazni és az önzés által megmérgezett társadalom lázbetegségét operációs késsel akarjátok gyógyítani. Ti balgák, jól vigyázzatok, hogy be ne vérezzen titeket a nagy beteg! Az Isten országában mindenkinek meg kell javulnia, Ti néktek is, mert végül ti se vagytok jobbak azoknál, mint, akiket meggyógyítani akartok. — Ézsaiás 65:25.

Jöjjen el a Te országod!

„És lesz nyomoruság, melyhez hasonló nem volt, mióta nép kezdett lenni.“

„A szovjetcsillag alatt.“ — Kolduló parasztok és éhező arisztokraták. — Georg Popoff-tól a „Kasseler Tageblatt“-ból.

(Folytatás és vége)

Egy másik moszkvai jól ismert koldus egy félig hülyének látszó ember, akinek hiányzik a jobb keze. Foglalkozásának sikere érdekében piszkos, jobbkez törzsét meztelenül hagyta és a balkezeiben tartva azt, mindenkinek szemébe kiált, gyorsan végig járja a várost s egyetlen délelőtti folyamán husszor is fel lehet találni a legkülömbözőbb városnegyedekben.

Ezek a koldusok szokatlanul tolatkodóak. Mindenütt a járókelők után szaladnak. S mi több, az előttük elrobogó kocsik lépesőjére is felugranak semmit nem tágitva. Egy rettenetes csapás, úgyszólván egy ostromlott állapot. Mindenféle koldusok rángatják az ember karját és még mielőtt őrizkedni lehetne, már meglöpjék az embert. Mivel a külföldiek nem dobálóznak úgy a milli-ókkal, mint az oroszok, ezért a koldusok nem a legjobb szemmel nézik az idegeneket. Egy barátomtól egyszer két „teljesen vak“ ember kért alamizsnát, de amikor ő kéregetésüket figyelmen kívül hagyva haladt tova, hallotta, hogy az egyik „vak“ milyen filozofiai nyugalommal tesz megjegyzést a másiknak: „Ez egy külföldi?“ „Ezek nem hogy adnának valamit, sőt maguk akarnak innen elvinni valamit.“

Aztán jönnek a kolduló gyermekek. Egy majdnem 15.000 főre rugó házaló gyerekhadsereg koldul, bolyongva az utcán. Oroszország minden részéből idesereglenek. Apjuk és anyjuk éhen pusztultak el. Ezek a gyerekek gyakran hónapokon át utaztak, míg végre Moszkvába érkeztek. Közülök sokan utközben szószerint a vonatok kerekei közé kerülnek, mások pedig Moszkvában kerülnek a nagyvárosi élet kerekei alá. Tizennégy éves fiúk gyilkolnak, lopnak és rabolnak. Tizenkét éves leánygyermek lesznek prostituáltak. Kokainnal, pálinkával élnek és koldulnak. A szovjetkormány tucatszámra létesített menhelyeket, de a gyermekek nyomoruságával szemben tehetetlen. A tehetetlen hajótöröttek e millióit oly vihar sodorta az elmerülésbe, mely mindazon erőknél hatalmasabb volt, amely azt felszabadította, nem is gondolva cselekedetük rémáskövetkezményeire.

Moszkva—a koldusok városa. Koldulás, inségbe jutott menekültek, kolduló-betörők, kolduló-barátok, kolduló gyermekek. Mindezeknek a tagjai—akiknek az élete tulságosan siralmas—a félig már elpusztult, de „még teljesen le nem nyuzott“ a teljes koldusottra juttatott orosz intelligenciából kerülnek ki. Én őket a „nem kolduló koldusok“ nevezem. Egy pusztában elhangzó szó volna az orosz intelligenciáról szóló minden dicsőnek, de végül csak ki kell jelentenünk, hogy hősiiesen viselik a keresztet. Legjobb képességük és tudásuk szerint dolgoznak. De nem koldulnak.

Egy német barátomnál, aki üzleti ügyben tar-

tozkodik Moszkvában, a szobaleány surolja a padlót. Amint a szobába léptem, hallottam, hogy barátom, aki nem tud oroszul, a parasztöltözöttü surolóleánnyal, aki térdepelve, izzadásig dolgozik — franciául beszél. Meglepdött kérdésemre megtudom, hogy ez a surolást végző asszony B. grófnő, akinek a férje, mint gárdatiszt esett el a polgárháboruban. Mivel németül nem tud, azért beszéltek franciául.

Gyakran épen javukra van a különböző nyelv- ismeret a volt orosz arisztokratáknak. Egy lerongyolódott koldusnő jött egy nap az irodámba s angol és francia munkák fordítására ajánlkozott. „Jó stilusban is irok“—jegyezte meg nem minden büszkeség nélkül—„én mindig segitettem a férjemnek, amikor ő még nagyköveti minőségben volt.“ Nem hazudott. B. G. báró özvegye volt, aki az európai udvarok egyikénél teljesített szolgálatot. Ez a koldusnő valamikor a cárné anyjának udvarhölgye volt, a pétervári udvari körök egy ünnepelet szépsége.

A moszkvai „Savoy“ szállodában, a külföldi ujságírók lakásán, naponta megjelent egy ember, aki színházjegyeket, pálinkát, szörmeátut és mindenféle dolgokat ajánlott. Az angolokkal és amerikaiakkal angolul beszélt. a németekkel és skandinávokkal németül, a franciákkal és olaszokkal franciául. Tetszés szerint. Egy ócska tábornoki kabátot viselt és vásott lakkeipők voltak a lábán. Egész megjelenésében ugyanaz a tragikomikum rajzolódott le, amely sajátságos vonása ezeknek a letört egzisztenciáknak. Ez az ember mindig, mint valami katona, úgy állott az ajtó előtt, sohasem mert egészen belépni és különös, félig visszataszító, félig tiszteletteljes benyomást keltett. S mint később kiderült, N. generális volt, aki még a háboru alatt egy lovasbrigád parancsnoka volt. Szegény ember! Hogy ezen fokra sülyedhessen, valószínűleg nem lett volna szükséges, hogy „Oroszországnak a német járom alól való felszabadulásáért“ harcoljon.

Máskülönben van egy hely Moszkvában, ahol egyáltalán nem lehet koldust látni. Ez a hely — a Kreml. Az ide való bejutás csak rendkívüli engedély útján történhetik. Még a kolduló barátoknak sem szabad ide belépniök. A tiszteletet parancsoló Kreml régi templomait mind bezárták. A Kremlben nem imádkoznak. Szerintük a valóság: „Ópium a nép részére“. A Kremlben éjjel-nappal dolgoznak. Ottan ninesen idejük, hogy törődjenek azzal a pár ezer hajótöröttel, akikre széltében-hosszában a teljes pusztulás várakozik.

Mit jelent egy új háboru?

A föld népei egy új háboru felé haladnak, melyet a Jelenések könyve 16. része az „Armagedoni“ háborunak nevez.

A „Vossische Zeitung“ a következőket közli, csepeteli egy új háboru eredményeit:

„A technika, amely a modern háboruban fontosabb szerepet tölt be, mint a hadsereg a világháboru óta

gyot fejlődött s a világháboru tapasztalatai után összes államok sok nehéz útegeket, tankokat és repülőgépeket gyártottak. Franciaországnak 1550 harcra képes repülőgépből álló flottája van. Angolországának, mely nem régen elhatározta repülőflottájának kibővítését — 351 gépje van.

De különösen minden országban a mérges gázbombákat fejlesztették nagyon, úgy, hogy már is olyan gépekkel kell számolni, melyeknek hatása százszorosán felülmúlja a világháboruban használt legerősebbeket is.

Wocker Gertrud dr., a berni egyetem magán-vegyésze „Mérges háboru“ címmel a „Friedenswarte“ban egy cikket adott ki, melyben többek között az Amerikában feltalált leveles-gázzal (valószínű fosfor-savvegyület) tesz említést, mellyel szemben a gáz-maszka nem nyújt védelmet s amelytől 12 nagy bomba elegendő, hogy mint Chicágó vagy Berlin egy ily nagy város lakosságát minden élő állattal együtt a legrövidebb időn belül kipusztítsa. Még a fűnek sem nyujtanának ennél menedéket, mivel ez a gáz nehéz fajsúlyánál fogva a földhöz nyomul a mélyrétegekbe s a levezető kanálisok által a föld alá, még az összes növényi életet is kioltaná, a forrásokat és a talajvizet megmérgezné. Hasonlóképp nyilatkozik e felől a „Manchestei Guardian“ is. Még a fantázia által reággatott sallangok leszámítása után is még mindig megrázó képet nyújt, hogy mit várhat az em-

beriség egy újabb háboruban a modern háboru legfőbb fegyverétől, a mérges gázoktól és csak igazat mondhatott Hamilton angol tábornok egy nemrégben Schönaich tábornokhoz intézett levelében:

„Egy jövődő háboruban keseljük módjára fognak rajzani a gépek a nagy városok felett. Polgár ember nem képes, hogy elképzelje a modern bombák hatását. Én, mint a háboru ismerője a béke és a népek közötti megértés mellett emelek szót. Ha nem fogunk vigyázni, a japán földrengésnél százszor borzalmasabb szerencsétlenség fogja sújtani Európát és Angliát.“

Az államok hadikészülődéseivel párhuzamban kölcsönös katonai szövetségeket kötnek. Egyszóval Európa ismét a háboru előtti gondolatmenetet követi és a titkos diplomáciát a népintrikák és hatalmi csoportosulás kölcsönös véd- és dac-szövetségeiben. Ezért a fantasztikus készülődések! Csoda lesz-e hát, ha egy napon magától elfognak sülni a fegyverek? Nem tapasztaltuk-e a világháboru kitörése alkalmával, hogy csak egy szikrára van szükség a puskaporos hordó felrobbantásához? Mint akkor, hasonlóképp ma is fekete felhők tornyosulnak a politika egére. Ha nem sikerül a veszély elhárítása, akkor egy második világháborut fogunk megélni, mely rettenetesebb és borzasztóbb lesz minden eddiginél és a háboru a kultura teljes pusztulásával fog végződni.“

BCU Cluj / Central University Library Cluj MENNYIT ÉR AZ EMBER?

Egy amerikai vegyész kiszámította a súly tekintetében az emberi test nyersanyagát s megállapította, hogy ezen anyagokat a legközelebbi drogériában kerek 1. dollárért meg lehetne venni. Megállapította továbbá, hogy egy 75 kg. súlyu emberben a következő anyagok vannak:

Egy gyapjutakaró kimosásához elegendő víz, egy képkeret akasztószeg elkészítéséhez szükséges vas, egy tyukol kimeszeléséhez szükséges mész és végül elegendő kén, hogy egy közép nagyságú kutyán megölje a bal lábát.

Ez mind nagyon jó és nagyon szép, csak hogy az amerikai tudós mindezek mellett elfeledte, hogy ehhez a legfontosabb kellenék, hogy hogyan gyurhatnék ebből egy embert? S végül is teljessé csak az élet teszi az embert.

Egyetlen egy agysejtnek az előállításához mind a mai napig Fordnak és Stinesnek összes vagyona sem volna elég.

Ezért van az, hogy világháboru alatt az emberi élet annyira értéktelen. Mert amit nem lehet pénzen megvenni, azzal kereskedést üzni sem lehet. S ami olyan érték, hogy nem jegyzik, az már nem is érték.

De ha Stinnes és Ford agysejteket jegyez-

hetnének, akkor az élet értéke hirtelen felzökne, mint bármely nemes érték.

Akkor az ember existenciája is értékes volna, becsülnék, szeretnék, értékelnék. azonban el fog következni valóban a megjövendőlt Éden egészen az Ésaías jövendölésének szellemében, aki kijelenti, hogy az oroszlan a bárány mellett — Poincare Jaurès mellett — a csecsemő a basilikus kigyó mellett. Scheidemann Wulle mellett — békeségesen együtt legelnek.

Nagy lesz az ujjongás és óh... kedves szürke barátom, ez még csak eszme. Oly olcsó, mint az amerikai vegyész számítása, amelyre még nem hullott reá az élet aranyfájának zöld árnyéka.

Eddig terjed a hírlapközlemény, de mit szól az ember értékéről a Biblia?

„Micsoda az ember, hogy megemlékeztél felőle és az embernek fia, hogy őreá is gondolsz? Kevéssé teremtetted őt az angyaloknál alább és dicsőséggel és tisztességgel koronáztad meg őt.“ — Zsoltár 8:4-5.

„Népek, dicsőítsétek a mi Istenünket és hallassék az ő magasztalása, aki lelkünket életben tartotta meg és nem engedte inogni lábainkat! Mert Te megvizsgáltál óh Isten, s mint ezüstöt, megtisztítottál minket.“ — Zsoltár 68:8-10.

K É R D É S E K É S F E L E L E T E K

KÉRDÉS:

Mily véleménnyel vannak a gyónásról, a fülbegyónásról, valamint az evangélium szerinti gyónásról? Istentől vagy emberektől származik-e?

FELELET:

A fülbegyónás, valamint minden gyónás, mely a kereszténység tanaiban napjainkban fellelhető, emberi hagyomány. Sem a mi Urunk Jézus, sem a mennyei Atya, sem az apostolok, sem a Biblia nem jogosítanak fel arra senkít, hogy gyónásra szólíthassa fel keresztény embertársát vagy arra kötelezzon, hogy meggyónjon — lelki világába teljes betekintést nyújtson valamely halandó embernek. Urunk ezen kijelentését: „*akiknek megtartjátok a bűneit, azoknak megtartatnak, akiknek megbocsátjátok, azoknak megbocsátatnak*“ — katolikus vagy bármely más papra vagy személyre alkalmazni oly erőszakosság, amelyre jogot vindikálni a Bibliából egyáltalán nem lehet.

Más helyen már kimutattuk, hogy az írásnak ezen kérdés tárgyát képező kijelentése nem valamilyen papi osztályra vonatkozik, hanem inkább azt jelenti, hogy minden egyes Istennek szentelt keresztény, aki az Isten szellemével rendelkezik, mi által képesítve lesz annak felismerésére, hogy valamely bűnnel megtorhelt ember oly helyzetben van-e, hogy részére a Krisztus érdemének alapján megbocsátatnak-e a bűnei vagy nem és egy ilyen keresztény ember, ha látja az előfeltételeket betöltve, még akkor is, ha nem ki-nevezett pap — jogosan mondhatja: „Néked megbocsátattak a te bűneid!“ Nincsen jogában így szólani: „Néked megbocsátom bűneidet“, hanem „neked megbocsátotta az Isten a te bűneidet a Jézus Krisztus érdemében való hited miatt.“ E tárgyról adott bibliai fejtegetés szerint, egy embernek sem áll jogában, hogy megbocsássa valakinek a bűneit gyónás által. Ezen kijelentés, hogy „Valljátok meg egymásnak a ti bűneiteket“, mely Jakab 5:16-ban található, egymással szemben és egymás közötti személyes megbántásokra és sérelmekre vonatkozik. Mindenesetre vannak esetek, amikor valamely ember a bűnvallomás által könnyíthet a maga lelkiismeretén. Lehetnek esetek, amikor egyik vagy másik keresztény így szól keresztény társához: „engem ez vagy az a dolog gyötör, segíts rajtam és imádkozzál értem, hogy erőt és kegyelmet találjak.“ Az Írás ajánlatosnak mondja az ily egy-

másért való esedekezést, de nem mondja, hogy az ily esedekezést egy különös osztályhoz — az ugynevezett papi-osztályhoz tartozó valakinek kell végeznie, sem pedig, hogy valamely különbség volna keresztény és keresztény között — mint azt ma teszik — megkülönböztetve a papságot a hívektől — ez *írásellenes dolog* — mondja Péter apostol 1 lev. 2: „*Ti pedig választott nemzetség, királyi papság szent nemzet — megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.*“ Ezzel azt akarja mondani az apostol, hogy aki teljesen az Istennek van szentelve, az legyen papja az Istennek az ő nevét és dicsőségét hirdetni. De az illető lehet másrészt egy munkásember a munkatársai között, vagy kereskedő a boltjában, vagy bármiféle foglalkozású egyén. Hogy valaki az Istennek ily papjává legyen, ehhez nem szükséges fekete palást viselése, tanszék elfoglalása vagy földi hatóságoktól való kinevezése. Ezek a dolgok a világi, emberi rendszerek papjai részére szükségesek, de nem az Isten papjai részére. Így tekintve a dolgot, könnyen megérthető, hogy a világi szervezeteknek vannak sok papjaik, akik nem azok az Isten szemében és vannak sok papjai az Istennek, akik nem azok a világi szervezetek szempontjából.

Eltekintve attól, hogy a gyónás különösen sok családi perpatvarnak és veszekedésnek a kuforrása, mivel a családi tüzhely intím életét bűnös emberek sandi szemének teszi ki, akiknek nincsen egyebük, mint hogy saját tökéletlenségeiket és bűnös voltukat el fedő fekete ruhát viselnek — ezenkívül nagyon sajnálatos, hogy sok ember — különösen az asszonyok életük legintimebb dolgainak feltárása által teljesen kiszolgáltatják és kezére adják magukat — ilyen állítólag vallásos intézmények szolgáinak.

Azok, akik gyónásra szólítanak fel, jól tudják, hogy miért teszik ezt, tudják, hogy kezük között tartják azokat, akik nekik meggyóntak, mivel mindent megtudnak az ő életükből, amelyekről az illetők kívánnák, hogy ne jusson nyilvánosságra. Erre az okosan kivetett hálóra vezethető vissza az ereje ezeknek a gyónást követelő szervezeteknek. Azonban az írás kijelentése szerint egykor erre is teljes fény derül és akkor senki sem fog oly helyet betölteni és jogot vindikálni magának, mely egyedül az ég s föld teremtetőjé s ami Urunk Jézus Krisztust illeti meg.